

Ahol a falu beférne az iskolába

BOHANEK MIKLÓS FELVÉTELE

Csapiiban az általános iskolások nyolcvan százaléka cigány származású. A focit gyerekek és tanárok egyaránt imádják.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A lapunk által rendezett gyermeklabdarúgó torna fonyódligeti döntőjén Csapii kapcsán két dolgot jegyeztem meg. Az egyik, hogy milyen ügyesen játszottak Híkádi tanár úr focistái, hiszen 9-1-es győzelemmel rajtoltak. Aztán emlékeztem még arra, hogy a községnek, ahonnan a nagyszerű kis csapat érkezett, nem több, mint 170 lakosa van.

Később elmeditáltam rajta, hogy vajon mi-féle demográfiai furcsaság adja ki a csöppnyi településen a korosztályos focicsapatot, és benne a tehetségek sorát? Aztán megérkezve a piciny faluba, a hatalmas, szinte városi méretű iskola előtt értetlenkedtem. Szakáll Tibor kollégiumi vezető adta meg a magyarázatot. Az óvoda, iskola, kollégium komplexum két megye 33 településének halmozottan hátrányos helyzetű tanulóit fogadja be, akik hétfő reggeltől pénteken délutánig laknak benn, így aztán az iskolában a három, futballra szakosodott pedagógus 250 gyerekből válogathat. A tanítás az iskolában 1973-ban kezdődött, azóta az intézmény több lépcsőben bővült: a felső tagozatosok kezdetben a szomszédos Nagyrécsére jártak, de ott a rendszerváltáskor megszűnt a kollégium és a csapák átvették a gyerekeket. Így lett egy nyolcosztályos általános iskolájuk és kétszorosított óvodájuk.

A falu lakossága kényelmesen elférne ebben az iskolában. Különösképpen, ha hozzá-számítjuk az 1994-ben épült tornatermet és a közelmúltban kibővített kollégiumot. Azok a helybeli gyerekek, akik nem igénylik a bentlakást, továbbra is a nagyrécsai körzeti általános iskolába járnak. Ami pedig a labdarúgást illeti: ha valaki óvodás korában tehetségesnek mutatkozik, azt itt semmi nem menti meg attól, hogy az általános iskola utolsó osztályáig focista legyen. Efelőtt olyan pedagógusok őröködnek, mint Híkádi Rudolf, aki buzdtásával, harsány szaktanácsaival a fonyódligeti torna egyik emlékezetes alakja volt.

Szakáll tanár úr azt mondta, az idei esztendő az első, amikor több a fiú tanuló, mint a lány, így aztán valamennyi korosztályban megvannak a csapataik. A futball lángoló szenvedélyét látva, gyanítom, hogy a kiválasztásban ez a számítás is szerepet kapott. Tervezik továbbá a kilencedik osztály szak-képző intézménnyé bővítését, ezáltal a tizenöt évesek is csapatot alkothatnak. Egyébként Csapii nem rendelkezik felnőtt együttesrel, ha valaki a faluban focizni kíván, a szomszéd falvakban találhat felszerelést magának. A 170 lakosból már valóban „nem jön ki” egy számottevő labdarúgócsapat. Az előregedő község szurkolói iránti igényét viszont kielégítik az iskolások a bajnokságaikban játszott meccsekkel, ezt a helyi önkormányzat méltányolja is, így intézményfenntartóként nem mondható szűkmarkúnak.

Számba vettük az elmúlt évek eredményeit és a lista igazán tiszteletet parancsol. Zalakaros térségében a négyes döntő résztvevői rendszeresen a csapaki, a legjobb helyezésük a 9-10 éves korosztállyal egy megyei negyedik hely volt. A 13-14 évesek a megyében a nyolcadik helyig vitték.

Hogy mitől ez a futballmánia? A sportág az iskolai nevelő munka eszköze. Azok a gyerekek, akik itt apró sztárokká válnak – úgy, mint Nagy Krisztián – egy másik iskolában az utolsó padban ülne és az sem biztos, hogy a nyolc osztályt elvégeznék. Számukra hát a futball adja a sikerélményt, a motivációt a tanuláshoz, és a labda révén lehet köztük fejelemet tartani. Ezt ismert fel bölcsen az iskola vezetése, és ezért hoz meg minden áldozatot a sikerek érdekében. Patog hát a labda szakkörben már reggel nyolc óra előtt, és este, úgy a híradó táján is. A gyerekek számára így lehet elérhető célt felmutatni. Elég például felemlegetni azt a volt tanítványt, aki most ismert megyei csapatban szerepel.

Az iskolában számottevő lemorzsolódás nincs, hátrányos helyzet ide, hátrányos helyzet oda, aki ide belép, menthetetlenül kézbe kapja a nyolc általánosról szóló bizo-

nyítványt. Hogy olykor milyen áron, ezt a pedagógusoktól kellene megkérdezni. A végzősöket legjobbjait várna a középfokú tanintézet, ám ekkor már megkezdődik a lemaradás. Nincs már a kollégium védőhálója: a gyerekek fele elkallódik. Ezért szeretnék az iskolában a kilencedik, tizedik osztályos pályorientációs szakasz mellé odailleszteni a tizenegyedik és tizenkettedik osztályt, melynek végén már szakmát kapna a kezébe a végzős. Ehhez tanműhelyek járulnának, ugyanakkor bővíteni kellene a kollégium befogadó képességét: a cél nemes, a tanulók nyolcvan százaléka cigány származású, így a sokat emlegetett romaprogram akár Csapiiban is realizálódhatna.

Ettől pedig akár az előregedőben lévő falu is megfiatalodna.

Kancho halhatatlanná vált

PALÁGYI BÉLA

Nemrég Debrecenben, a Grand Hotel Aranybika Bartók-teremben tartották a hagyományörző Kyokushin Karate Szövetség felnőtt országos bajnokságát. A sportág atyja, Masutatsu Oyama ezt nem érthette meg, 1994-ben egy égi dojo működtetéséhez fogott. A japán úriember a nyolcvanas években két ízben is járt nálunk és akkor volt módomban találkozni vele. A kissé bicegő járású, szuggesztív „Kancho”, a „Főnök”, ahogy a beosztottjai szólították, maradtól alkotott. Oyama egy szegény dél-koreai családból került Mandzsúriába, ahol tizenhet éves korában életre szóló élményben volt része. Az egyik vásártéren, a sátrak között feltűnt egy hatalmas termetű sumo birkózó. Látta rajta a sok elfogyasztott szaké, belekötött hát még az élő fába is. A tömeg szétoszlott, de ott maradt egy parányi kínai, akitől újabb és újabb pohár italt követelt. A kis ember egy-két pohárral még megvendégelte Góliátot, ám egy idő után megmakacsolta magát: többet nem volt hajlandó fizetni. Mielőtt a hatalmas hústorony a „fizikai meggyőzéshez” fogott volna, az apró termetű kínai villant egyet, mint a késpenge és a hatalmas termetű óriás vérző arccal feküdt a földön. Ez a 65 kilós kínai lett az ifjú Oyama első tanítómestere.

Ótőle hallotta az ifjú ember azt a bölcsességet is, hogy egy mozdulatsor akkor válik a sajátunkká – legalábbis ezt tartja a zen tanítása – ha azt száz napon keresztül, napi három órán át gyakoroljuk. Sosai Oyamát annyira magukkal ragadták az intelmek, hogy 1948-ban elvont a világtól és a Kiyosumi-hegyen napi 10-14 órás, önsanyargató gyakorlatokkal kovácsolta sziklaszilárdáá jellemét. Közben, a meditációk során, kiötlötte az általa alapított sportág rendező elveit. Másfél év után, a hegyről alászállva, világ körüli útra indult, hogy a

gyakorlatban népszerűsítse a kyokushin karatét. Bikákkal kezdte a bemutatást: 53 alkalommal küzdött meg az arénában a 4-5 mázsás ellenfelekkel, ebből négy ízben az állat belepusztult sérüléseibe, a többi a szarvát vesztette el a küzdelem során. Azért egy összecsapást a bika nyert meg: egy gyors reflexű, fürgé állat Mexikóban szétaposta a mester lába fejét, ám ez nem akadályozta meg a diadalmenetének folytatásában. Ezután következett az a három nap, amikor naponként száz-száz becsúgyó japán karatézóval csapott össze és „természetesen” győzött.

Sosai Oyama, a sportága misszionáriusa jó diplomata volt, nálunk is igyekezett meggyökeresíteni a kyokushin karatét. Magyarországi „helytartójának” a ma hatados Furkó Kálmánt és a hétados Adámy Istvánt szemelte ki. Furkó Kálmánt a harmadik dan megszerzése során személyesen vizsgáztatta Szolnokon. Szerette a természetet a távol-keleti mester, aki emberi kapcsolataiban lenyűgöző és szimpatikus egyéniség volt. Hazánkban járva a tisztá levegőt, a sok zöldet, és a tempós életritmust irigyelte. Azt mondta, az ipar elkapja az embereket, mint a gép, és nincs idő jónak lenni. Alighanem ez a „gép” kapta el őt is, hiszen alig múlt hetvenéves, amikor meghalt. Kedvenc tanítványa, Furkó Kálmán éppen Japánban tartózkodott, így közeli részese volt a gyászos eseménynek.

Ifjú követői Szentesen, Debrecenben, Nyírácsádon, Nyírábrányban, Kabán, ahol szakosztályok működnek a tradíció jegyében, már csak hírből ismerhetik. Brezovai Sándor a tradicionális szakág vezetője viszont járt Japánban a Sosai iskolájában. Szép példa, hogy Oyamát tanítványai szinte istenként tisztelték. Ő maga, egyedül birtokolta a tizdant, ami a sportág csúcsát jelentette. Vajon ki lesz a következő, aki felér a tizdan magas Kiyosumi csúcsára?

Szántó Imre már az athéni csapatát keresi

JOCHA KÁROLY

Dél-Dunántúl legnagyobb városa, Pécs ad otthont az idei országos felnőtt egyéni ökölvívó-bajnokság küzdelemsorozatának. Az esemény jelentőségét növeli, hogy az országos bajnokságok sorában ez lesz a jubileumi, a 75. vetélkedősorozat, amely az aranyérme-kért, illetve a dobogós helyezésekért zajlik majd az Európai Amatőr Ökölvívó Unió (EABA) teljes vezérkarának jelenlétében. Miért éppen Pécsre esett a választás, illetve mi várható a keményöklű sportemberek ütközeteitől?

Ezekre a kérdésekre kértünk válaszokat a hazai szövetség illetékeseitől.

– Kiemelkedően izgalmas meccseket várok Pécsre, amely város egyértelműen rászolgált, hogy házigazdája lehessen ennek a rangos eseménynek, amelyen új színfoltként egymást váltva lépnek majd szorítóba a legjobb férfi és női ökölvívók – summázott Csötönyi Sándor, a MÖSZ elnöke. – Pécsre ugyanis rengeteget áldoznak az ökölvívásra. Törekvéseik egyik elismerése, hogy sikerrel pályáztak a 2003-ban csendes női felnőtt Európa-bajnokság megrendezésére is. Biztos vagyok benne, hogy az idei ob-t és a női Eb-t magas szinten rendezik majd meg, a szövetség kiemelt fősponzora, az Eximbank hathatós támogatásával.

Csötönyi azt is elmondta, hogy az izgalmat minden bizonnyal fokozza majd, hogy ez alkalommal már az utolsó éves juniorok, azaz a 17. évüket betöltött fiatalok is szorítóba léphetnek, bár igazi áttörést ettől a korosztálytól most még nem vár. Hogy ki és mire is lehet képes, arra már Szántó Imre szövetségi kapitány adott feleletet.

– Abban a reményben várom az összecsapásokat, hogy ezen az ob-n már körvonalazódhat a 2004-es olimpiára szóba jöhető magyar válogatott gerince – vélekedett Szántó, aki 1954-től folyamatosan figyelemmel kíséri a magyar bajnokságokat. – Ökölvívásunk jelentős vereséset szenvedett az olimpiát követően, hiszen leg-

jobbaink közül Erdei Zsolt, Kótai Mihály, Lakatos Pál és Nagy János is a profikhoz távozott. Márpedig a magyar ökölvívás nem rendelkezik olyan széles alapokkal, hogy őket máról holnapra pótolni tudja. Ezt előrebocsátva mondhatom, néhány súlycsoportban egészen kemény partikra jó színvonalra számíthatok. Balogh Vilmos (67 kg, Nyíregyháza), Káté Gyula (60, MTK), Kertész Henrik (60, Debrecen), Nagy József (71, Hajdúhadház), Balzai Károly (75, Vasas), Hídvégi György (81, Koko Gym), Szűcs István (81, Vasas) és Garai Emil (91, Zuglói Box Club) öklözése egyaránt élményszamba mehet majd. Általánosságban is sokat várok a megújulásra mindig kész vidéki centrumok, így Kecskemét, Győr, Nyíregyháza, Debrecen, Pécs, Gyöngyös, Eger és Szeged fiatal reményekeitől.

Szántó Imre fellemlített több angyalföldi ökölvívót is, ami azért is érdekes, mert a közelmúltban éppen ő szerződött el a Vasashoz úgy, hogy megtartotta szövetségi kapitányi megbízatását is.

– Az az igazság, hogy nem elégtett ki az élvonalbeli klubok edzéseinek alkalomszerű látogatása – vallotta be Szántó. – Márpedig az 1995-96-97-es éveket leszámítva – amikor is Kokó Kovács István magán-edzőjeként utójára álltam nem válogatottbeli meccseken a szorítósarokban – 1993-tól ebből a szempontból teljesen „diétás” életet éltem. A Vasasba hívtak, látok is ott tehetéseket, a szorítósarok rutinomnak is jót tesz, a szövetség is beleegyezett, így elvállaltam.

A kapitány bemutatkozása mindjárt óriási propagandát kapott, méghozzá éppen a fentebb emlegetett Kokó jóvoltából, akivel együtt végezték az edzéseket a Vasas csarnokában.

– Természetesen örömmel vettem Kokó jelenlétét, akiről egyértelműen kiderült, hogy a boksztudása semmit sem kopott meg a tavaszi, értelmetlenül bekopott jókora nyaklevest követően. Miatán eldöntötte, hogy még két évig, de legalább egy címmérkőzésig minden erejét az ökölvívásra fordítja, így azt mondom: célját akár már 2002 őszére elérheti.

TOTÓTIPPEK

A 46. heti helyes tippek: 2, 2, 2, 2, 1, 1, X, 2, X, 1, 2, 1, X, 1. Részletes esélytelőrágatóval, útmutatóval, táblázatokkal és totókulcsokkal segít a tippelésben a Sportfogadás című napilap.

48. HÉT, december 1-2.

1. Újpest-Sopron	1	X
2. Zalaegerszeg-Dunaferr	2	X
3. Bremen-Leverkusen	1	
4. 1. FC Köln-Dortmund	1	
5. Kaiserslautern-Freiburg	X	2
6. Nürnberg-Schalke 04	1	
7. Rostock-Wolfsburg	2	1
8. Hertha BSC-Bayern München	X	
9. Atalanta-Internazionale	X	
10. Lecce-Lazio	X	2
11. Milan-Chievo	1	
12. Udinese-Parma	1	
13. Verona-Brescia	X	
+1 MÉRKÖZÉS:		
14. Győr-FTC	2	